

tilleria contra el llavors conseller en cap, de manera que es va afegir a la "persecució politicomediàtica" contra el líder republicà i el Govern català, per comptes de fer costat a les institucions catalanes davant de l'"investida espanyola".

La disputa per l'espai sobiranista. CiU, ja des de l'oposició, ha estat especialment crítica amb ERC. Considera que la formació republicana ha tingut una actitud "seguidista" del PSC i que no ha sabut fer valdre el seu pes polític dins del govern presidit per Maragall. Aquesta crítica ha estat acompanyada d'un discurs de CiU més sobiranista, per una banda, per la caiguda dels lligams que mantenien quan eren al govern, i també per la consolidació en la direcció de Convergència de nous alts càrrecs formats políticament després de la transició i en responsabilitats de govern als executius de Jordi Pujol. Aquests alts càrrecs havien coincidit, en etapes anteriors, amb futurs càrrecs d'ERC en plataformes cíviques com la Crida. Un exemple d'aquesta coincidència és el cas de David Madí, portaveu de Convergència, i Joan Puigercós, secretari general d'ERC. Coincidint en aquest discurs més sobiranista de la federació, especialment dins de CDC, els republicans, precisament des que tenen responsabilitats de govern, han moderat part dels seus discursos. En la pujada d'uns i la baixada dels altres és on probablement s'ha trobat aquest període d'impàs i de competència per l'espai ideològic del sobiranisme.

Probablement ara el debat sobre la negociació de l'Estatut servirà d'element d'ordenació i d'arbitratge en aquesta competència, ja que CiU ha pogut recuperar el seu tarannà de negociador pragmàtic –tot i que està a l'oposició–, i ERC podrà reforçar el seu paper reivindicatiu –tot i que està al govern.

Un dels dirigents actuals de Convergència deia, en una reunió informal, en referència a l'acord sobre l'Estatut: "Algú ha d'assumir la responsabilitat d'esquerdar els somnis de la gent, si és per poder avançar." Un membre de la direcció actual d'ERC deia: "Algú ha de mantenir la reivindicació, encara que surti car." Doncs potser aquestes frases expliquen, en part, les diferències.

Enric Rimbau

Rere una pau oficial, el conflicte

La guerra oberta entre CiU i ERC ha superat l'esfera política i ha impregnat la societat civil. Primer, el tripartit; després, el pacte CiU-PSOE a marge d'ERC, i ara també la manifestació "Som una nació i tenim el dret de decidir" han fet que rere la pau oficial, es visqui un enfrontament entre els dos entorns del nacionalisme català. Algunes entitats han optat pel silenci o l'ambigüitat en els posicionaments per no ferir sensibilitats.

La manifestació del dissabte passat, dia 18, a Barcelona convocada per la Plataforma pel dret de decidir ha creat dos bàndols. La decisió de donar-hi suport o no ha fet més gran l'esquerda ja oberta en algunes entitats socials amb el pacte tripartit i amb l'acord Mas-Zapatero per l'Estatut. La decisió d'entitats civils estava polititzada: ERC i EUiA hi van donar suport, CiU, PSC i ICV, no. En aquest escenari havien de decidir les juntes de les associacions, integrades fonamentalment per persones de l'entorn de CiU o ERC. Així, algunes entitats es van trobar entre l'espasa i la paret, com ja els havia passat a l'hora de pronunciar-se sobre l'acord CiU-PSOE o el pacte tripartit.

En el cas d'Òmnium Cultural, integrada per 16.000 socis d'una base social molt àmplia, es va optar per no donar suport a la manifestació: "Ens hem mantingut coherents amb la nostra posició de principi. Nosaltres només donaríem suport a una manifestació de carrer si es donaven dues condicions: un Estatut ambiciós i el suport de les quatre forces polítiques que van aprovar el text del 30 de setembre", explica el seu president, Jordi Porta. La junta d'Òmnium, integrada per una trentena de persones, té una composició plural, però actualment, segons fonts de la ma-

teixa junta, hi predominen persones properes a ERC i a l'Associació Catalana de Professionals, però els seus membres són conscients que hi ha una plua base de socis que probablement tenen CiU. Aquest fet condiciona

actituds de l'associació i la fa anar amb peus de plom en cada decisió. Així, el pluralisme d'opcions ideològiques dels socis de l'entitat es configura com l'explicació que impedeix fer pronunciaments clarament decantats cap a una o altra formació política.

Però uns dies després que es conegués el pacte CiU-PSOE, Òmnium Cultural emetia un comunicat en què denunciava que la negociació "bàsicament bilateral ha limitat la força democràtica que representava l'aprovació per un 89% del Parlament, perquè s'ha posat l'interès de cada partit per davant de l'interès general del nostre país". Des de CiU es va criticar durament el comunicat.

De les afirmacions d'Òmnium es desprèn que l'entitat no està satisfeta amb el resultat dels acords, però en cap cas s'hi ha pronunciat explícitament en contra, tot i que el seu president, Jordi Porta, assegura que Òmnium sempre ha deixat clara la seva posició: "A partir del trencament d'una negociació unitària creiem que s'ha malmès la possibilitat d'un bon salt endavant, i com a entitat independent, no podem deixar-nos portar pel vaivé de les tàctiques partidistes, malgrat que entre els nostres socis hi hagi simpaties per una o altra formació política."

La "transversalitat" de l'Opinió

Catalana. Aquest grup, integrat per una cinquantena de persones vinculades al món de la política, la comunicació i la societat civil, es va fundar amb l'objectiu principal de "mantenir la transversalitat nacional, no sols entre persones de l'òrbita de CiU i ERC sinó també entre els sectors més propers al sobiranisme d'ICV i PSC", explica Miquel Sellarès, fundador de l'Opinió Catalana. Justament, aquesta composició transversal ha donat lloc a algunes tensions internes. Després de les eleccions del 2003, la decisió d'ERC de donar suport al PSC i no a CiU per formar govern va obrir una esquerda a l'Opinió. Però, contràriament a les previsions, la crisi es va produir entre les persones properes a ERC, entre els qui volien un pacte nacionalista i els qui preferien el pacte d'esquerra. La tensió entre aquests dos sectors va frenar les activitats de l'associació, a més de provocar diferències personals. En aquest període, les relacions entre ERC i CiU es van caracteritzar per una certa fredor, encara que no van desencadenar mai un conflicte obert en l'entitat. Tot i això, el sector més proper a CiU va criticar que alguns membres de l'Opinió s'incorporessin al Govern català per ERC, la

qual cosa va donar lloc a enfrontaments interns. En canvi, quan anys abans alguns membres de l'Opinió van entrar al govern de CiU, les persones properes a ERC, ICV o el PSC no van mostrar malestar.

El tercer episodi de discòrdia ha estat el pacte CiU-PSOE per l'Estatut. En aquests moments, l'entitat preveu que passarà uns mesos de dificultat, però que tornarà a crear ponts d'unió entre els sectors nacionalistes del país. Amb tot, un grup reduït de membres creuen que la transversalitat política s'ha acabat i que s'ha iniciat una etapa de guerra oberta al nacionalisme. El president de l'Opinió Catalana, Fèlix Martí, destaca que les diferències de criteri en el si de l'organització "són legítimes, i no s'han de dramatitzar perquè són un efecte del pluralisme dins del món nacionalista". Martí reconeix que hi ha disparitat de criteris en temes que afecten el nacionalisme, però que en cap cas hi ha hagut "enfrontaments interns", i assenyalava que l'aposta transversal de l'Opinió Catalana "és més vàlida i necessària avui que en el passat". En aquest sentit, Fèlix Martí entén que és normal que hi hagi una certa confrontació entre CiU i ERC, perquè "són dos partits que competeixen per un determinat territori, però les aspiracions de fons de tots dos són molt properes. És més un enfrontament estratègic que no pas ideològic".

Sempre amb cautela. El pluralisme en les bases de les entitats és un factor que de vegades ha impedit que una associació mantingui un posicionament ferm en determinades qüestions per no ferir sensibilitats, més encara quan la decisió significa l'enfrontament intern del món nacionalista. Ara bé, potser cal tenir en compte un altre factor: les associacions són captives de la política de subvencions dels governs. Entre el 60 i el 70% del seu pressupost prové d'ajudes públiques, que obliguen moltes entitats a caminar amb peus de plom. Sens dubte, una situació de dependència financera que no té res a veure amb la dels anys seixanta, quan una burgesia nacional, ara inexistente, subvencionava entitats admirablement combatives.

Gemma Aguilera

